MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Onhan Katainen löytänyt täältä ihan aikuisten oikeasti monta mielikuvituksellista saneerauskohdetta.

HEIKKI PELTOKANGAS ARVIOI MAAN HALLITUSTA ILKASSA

Hallituksen sähläys tulee kalliiksi

Hallituksen kehysriihestä odotettiin päätöksiä, jotka olisivat vauhdittaneet talouskasvua ja työllisyyttä. Hallitus itse loi pääministeri Jyrki Kataisen johdolla suuria odotuksia puhumalla budjetin tasapainottamisen lisäksi suuresta työmarkkinaratkaisusta.

Kehysriihi teki suuren veroratkaisun, mutta työmarkkinaratkaisua ei tullut. Veroratkaisun todellisista talousvaikutuksista ei silti hallitus itsekään tunnu olevan selvillä. Hallituksen veroratkaisun sisältö tuntuu olevan hepreaa jopa hallituksen omille ministereille.

Hallitus päätti alentaa yritysveroa 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Veroleikkauksen vaikutus valtion tuloihin on lähes miljardi euroa.

Vaikka yritysveron alentaminen oli etukäteen tiedossa, harva uskoi hallituksen tekevän näin mittavaa veroremonttia kerralla. Yritysveron aiheuttaman vajeen paikkaamiseksi hallitus päätti kiristää osinkoverotusta kovalla kädellä. Kun osingoista oli aiemmin verotettavaa osuutta 70 prosenttia, tulee osinkotulo jatkossa verotettavaksi kokonaisuudessaan.

Osakesijoittajat eivät päätöstä kiitä. Hallituksen viestin voi lukea niin, että tavallisen kansan ei kannata enää sijoittaa osakkeisiin. Osakesijoittaminen jokamiehen säästömuotona kuihtuu. Seuraukset näkyvät pörssissä.

Yritysveron laskun aiheuttama aukko budjettiin on kuitenkin niin suuri, että osinkoveron kiristys ei riitä sitä paikkaamaan. Budjetin musta aukko uhkaa kasvaa, vaikka sitä piti pienentää. Niinpä hallitus päätti nostaa myös makeis-, tupakka- ja alkoholiveroja sekä sähköveroa.

Yritysverouudistuksella lienee tavoiteltu eräänlaista tiikerinloikkaa ja toivottu, että veron äkillinen pudotus sysää investoinnit liikkeelle. Ekonomistien näkemykset veronalennuksen todellisista vaikutuksista kuitenkin menevät pahasti ristiin.

Osa päätöstä oli listaamattomien yrityksien maksamien verovapaiden osinkojen katon poistaminen. Listaamattomista yrityksistä voi nykyään maksaa osinkoja verovapaasti korkeintaan 60 000 euroa. Jatkossa 75 prosenttia osingoista on verovapaita ilman ylärajaa.

Veroale ja osinkoverotuksen muutos vaikuttavat eri yrityksiin hyvin eri tavoin. Vauraat ja tukevat yritykset voivat maksaa omistajilleen mielikuvituksellisia osinkoja, kun taas kasvuyritysten omistajat jäävät nuolemaan näppejään.

Osinkoveropäätöstä on alettu hämmästellä eniten hallituksen omassa piirissä. Tuskin oli muste ehtinyt kuivua paperista, kun vasemmistoliiton Paavo Arhinmäki jo sanoutui siitä irti. Hänen jälkeensä SDP:n Erkki Tuomioja ehätti sanomaan, että päätöstä voidaan vielä tarkentaa.

Ay-johtajat ovat olleet käärmeissään hallituksen budjettipäätöksestä. Ay-johtajien mielestä hallitus kyllä toteutti teollisuuden vaatimukset, mutta jätti huomiotta palkansaajien toiveet.

Teollisuuden työnantajat tietysti ovat tyytyväisiä, saatiinhan uudistus aikaan ilman, että siitä jouduttiin maksamaan hintaa tulopolitiikassa.

Molemmille vasemmistopuolueille tilanne on vaikea. Sekä vasemmistoliiton että SDP:n kentät kyselevät ministereitään selityksiä siihen, miksi nämä menivät nielaisemaan teollisuuden tukipaketin sellaisenaan.

Vasemmistoliiton ja SDP:n käyttäytyminen on ymmärrettävää kentän reaktioiden vuoksi. Samalla on kysyttävä, pettikö ministerien asiantuntemus riihessä. On vaikea käsittää sitä, että sama ministeri sekä hyväksyy että hylkää veroratkaisun.

Sote ei olekaan ainoa asia, jossa ministerien osaamisessa ilmenee vakavia puutteita.

Hallituskauden välitilinpäätös voisi olla parempikin. Sen lisäksi, että kuntauudistus on levällään ja sote täysin sekaisin, saatiin nyt aikaan vielä verosotkukin.

> **...sama ministeri sekä hyväksyy että hylkää veroratkaisun.**

VIERASYLIÖ

Ruokaturva pitää huomioida EU:n budjettikehyksissä

Vuonna 2008 maailmaa kohtasi vakava ruokakriisi. Varoiteltiin, että se voi olla ”esimakua tulevasta”. Siltä nyt näyttääkin.

Maailman elintarvikejärjestön FAO:n ruokaindeksi on jo ylittänyt kesän 2008 huippulukemat. Aliravittuja on 925 miljoonaa ja määrä kasvaa. YK:n 192 jäsenvaltion tavoite puolittaa nälkäänäkevien määrä vuosien 1990 ja 2015 välillä on karannut käsistä.

EU:n rahoituskehyksiä käsiteltäessä on huomio liiaksikin kiinnittynyt budjetin kokoon ja nettomaksuosuuksiin. Eurooppalaisen lisäarvon, paremman tavoiteasetannan ja fokusoinnin, läpinäkyvyyden ja tuloshakuisuuden periaatteista on puhuttu liian vähän.

Erityisen tärkeää on, että rahoituskehykset ottavat huomioon myös seuraavan seitsemän vuoden aikana nousevat suuret globaalit haasteet, eli ilmastomuutoksen ja ruokaturvan. Nämä haasteet liittyvät toisiinsa.

Tunisian ja Egyptin massamielenosoituksissa baskeripäiset miehet uhmasivat vallanpitäjiä patongit ojossa. Ei patongin puute tai sen kallis hinta tietenkään yksistään päättänyt Hosni Mubarakin tai Zine El-Abidine Ben Alin valtakausia.

Maailmanpankin pääjohtaja Robert Zoellick on todennut, että kohonneet hinnat eivät olleet

> **Nuorilla viljelijöillä tulee olla näkymät kannattavasta tilanpidosta.**

pääsyy, mutta ne pahensivat tilannetta, ja että tilanne voi yhä pahentua.

Se on helppo uskoa, kun egyptiläisen kuluttajan ruokakassi vie keskimäärinkin 38 prosenttia käytettävissä olevista tuloista, joissain maissa enemmänkin.

Spekulantit nostavat hintaa

Euroopan unionissa ei ruokakriisiä ole ollut. Edellinen maatalouskomissaari usein muistutti, että ”eurooppalaisissa päivällispöydissä on ruokaa riittänyt”.

Nyt ruokaturva kuitenkin on noussut yhdeksi keskeiseksi teemaksi EU:n maatalouspolitiikkaa uudistettaessa.

Vuoden 2008 kriisin syntipukeiksi nostettiin aluksi markkinaspekulaatiot ja biopolttoaineet. Myöhemmin arvioitiin, että alhaiset varastot, vientirajoitukset, heikot sadot ja kallis öljy olivat ”pääsyyllisiä”.

Myös spekulatiivista kaupankäyntiä on syytetty maatalushyödykkeiden hinnannoususta.

OECD on todennut, että spekulaatiollakin on ollut osuutensa, mutta sen suuruusluokkaa on hyvin vaikea arvioida. Ei se kovin olematon voi olla, kun esimerkiksi maissin ja viljan kokonaistuotanto kaupataan vuosittain finanssimarkkinoilla viisitoistakertaisesti.

Sään ja väestön kaksoishaaste

Maailman väkiluku kasvaa 9,1 miljardiin vuoteen 2050 mennessä. Ruokittavien suiden määrä lisääntyy joka sekunti kolmella.

Väestön kasvu ja lisääntyvä ruuan kulutus nostavat FAO:n arvioiden mukaan ruuan kysyntää 70 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Väkiluvun kasvu ja kiihtyvä ilmastomuutos yleistyvien sään ääri-ilmiöiden muodossa asettavat yhdessä vakavan kaksoishaasteen.

Ruokaturvan parantaminen edellyttää nyt määrätietoisia toimia. Tavoitteena on, että kaikilla ihmisillä kaikkina aikoina on fyysiset, sosiaaliset ja taloudelliset edellytykset turvalliseen ja ravintopitoiseen ruokaan.

Tavoite on vaativa, muttei mahdoton. Esimerkiksi vuosien 1960 ja 2000 välillä maailman ruokatuotanto kasvoi 150 prosentilla.

Tärkein elementti ruoantuotannon lisäämisessä on tuottavuuden lisäys.

Jos globaali kokonaistuotannon lisäys olisi yhtä heikkoa kuin maataloudessa (1,5 prosenttia), olisivat hälytyskellot soineet jo aikaa sitten.

FAO:n arvion mukaan 90 prosenttia tuotannon tarvittavasta lisäyksestä olisi saavutettava tuottavuuden ja tihentyneiden satojen avulla.

Jotta tuottavuuden lisäys olisi kestävällä pohjalla, panostukset tutkimukseen ja kehitystoimintaan ovat avainasemassa. Tarvitsemme parempia kasvilajikkeita, kasvinsuojeluaineita ja lannoitteita.

Toinen tärkeä elementti liittyy kehitysapuun, jossa maatalouden osuus on supistunut voimakkaasti. On paradoksi, että kehitysavusta menee vain neljä prosenttia maataloustuotannon kehittämiseen, kun avunsaajamaissa maatalouden osuus kokonaistuotannosta on yli 30 prosenttia.

Markkinoille lisää avoimuutta

On myös selvää, että markkinoiden avoimuutta tulee parantaa. Tarvitaan laadukkaampaa ja kattavampaa tietoa yhtä lailla varastojen arvoista kuin satoarvioista.

Myös EU:ssa ruokaturva on nyt nostettu agendalle ruoan saatavuuden, yleisen turvallisuuden ja vakauden näkökulmastakin.

Komission linjaukset maatalouspolitiikan uudistamiseksi korostavat Euroopan ruokaturvallisuuden takaamista pitkälläkin aikavälillä. Samoin komissio muistuttaa, että myös EU:n on annettava panoksensa kasvavaan globaaliin kysyntään.

Kysymys on myös maataloustuotannon kannattavuudesta.

Kohonneet hinnat – tuottajatasollakaan – eivät automaattisesti realisoidu parempana kannattavuutena, jos tuotantopanosten hintojen nousu syö tuotteiden hinnannousun.

Jos EU haluaa myötävaikuttaa ruuantuotannon lisäämiseen, nuorilla viljelijöillä tulee olla näkymät kannattavasta tilanpidosta.

EU:n maatalouspolitiikan uudistaminen ei ole helppo tehtävä. Toivottavasti kuitenkin turvallisuus ja vakaus ovat kaikkien jakamia huolia. Ruokaturvan parantamiseen pitää löytyä yhteinen tahto. Kyse ei ole vain ruoasta, vaan turvallisuudesta ja vakaudesta ylipäätään.

Ruokaturvalla ei pidä leikkiä.

OLAVI ALA-NISSILÄ

Kirjoittaja on KHT-tilintarkastaja ja entinen Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen.

PÄIVÄN KUVA

REIJO VESTERINEN

Lapiolle on töitä

Jos tähän Kannonkoskella olevaan vapaa-ajanasuntoon mielii sisään lähiaikoina, on syytä ottaa hyvä lapio mukaan. Katolta on valahtanut ulko-oven eteen monta kuutiota lunta.
Hikisen lapionnin vaihtoehtona on odottaminen. Varmasti jo juhannukseen mennessä luonto on hoitanut lumihidasteen pois.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Turhaa tuohtumista

Helsingin Sanomien mukaan maa- ja metsätalousministeriö on suututtanut tutkijoita sivuuttamalla päätöksissään näiden suosituksia (HS 2.4.). Tuohtuneiden tutkijoiden mukaan näin on käynyt petopolitiikasta, lohikiintiöistä, kuhan pyynnistä, ympäristömyrkyistä ja metsälaista päätettäessä.

Tutkijoiden mukaan ministeriö valikoi tutkimustuloksia mieltymystensä perusteella. Ilvesten pyyntikiintiötä nostettiin, Itämeren lohikiintiöitä ei leikattu, mehiläisille vaarallista torjunta-ainetta ei kielletty eikä metsälain ympäristöarvioita huomioitu, vaikka osa tutkijoista muuta esitti.

Tuohtumuksesta huolimatta on todettava, että tuskin yhdelläkään hallinnonalalla päätöksiä tehdään pelkän tieteellisen todistuksen tai yksittäisten tutkijoiden näkemysten perusteella.

Tutkijoiden näkemyksistä poiketaan esimerkiksi hoiva-alan henkilöstömitoituksessa, koulujen opetusohjelmissa, liikennesäädöksissä, puolustusbudjetissa, sote- ja kuntauudistuksissa sekä alkoholipolitiikassa. Maa- ja metsätalousministeriö ei siis ole erityinen poikkeus.

Jopa vaisua ja eleetöntä viestintää suosiva maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.) kaatoi kuppinsa tutkijoiden arvostelusta. Koskinen arveli HS:lle, että ministeriö saisi ajatella omillakin aivoillaan. Se, että metsälaki lisää luonnon monimuotoisuutta, pitäisi Koskisen mukaan ymmärtää, ”vaikka olisi käynyt kiertokoulun ja väärinpäin”.

Tutkijat tuottavat tärkeää tietoa päättäjille – usein ristiriitaistakin. Sinänsä ristiriidat kuuluvatkin tieteeseen. Päättäjien tehtävä taas on ratkoa asiat kohtuus ja yhteiskunnan kokonaisetu huomioiden.

Jos asiat päätettäisiin pelkän tutkimustiedon varassa, eduskunta ja hallitus olisivat tarpeettomia. Harva kuitenkaan luottaisi Suomea yksin tutkijakollegion vastuulle.

KOLUMNI: MAIKKI KULMALA

Hölmöläisten peitonjatkoa

Vanha kansansatu kertoi hölmöläisistä, joiden peitto oli liian lyhyt. Viisas naapuri kehotti leikkaamaan peittoa toisesta päästä ja jatkamaan lyhyeen päähän. Niin sitten hölmöläiset tekivät, mutta jotakin klappia asiaan jäi.

Tämä kellojen siirto normaaliajasta kesäaikaan ja syksyllä takaisinpäin on ihan samanlaista hommaa kuin hölmöläisten peiton jatkaminen. Mistään ei tosiasiassa tule lisäpituutta päivään, mutta usko siihen elää vahvana, ihan niin kuin hölmöläisillä varpaitten paleleminen jatkui.

Kellojen siirrossa ihmisten ja eläinten unirytmin siirtäminen vie pahimmoillaan parikin viikkoa, eikä todellisia rahallisia säästöjä synny, päinvastoin.

Jos lasketaan vaikka lisääntyneet sairauskulut ja tuotantoeläinten tuotannon vähennykset, summa on kansantaloudellisesti mittava. Puhumattakaan siitä, että tokkuraiset ihmiset eivät pysty työskentelemään samalla teholla kuin tilanteessa, jossa unirytmiin ei kosketa.

Jokainen, joka on tehnyt pitkän lentomatkan yli aikavyöhykerajojen, saa oikeutetusti valittaa jet lagia ja toipumisen hitautta, mutta meille kellojen siirrosta mutiseville pahimmillaan naureskellaan.

> **Pahoin pelkään, että tyytymättömyys kellojen siirtelyyn jää puheitten tasolle, eikä aloite pääse edes eduskuntaan asti.**

maikki.kulmala@maaseuduntulevaisuus.fi

Omasta vuosien kokemuksesta voin kertoa, ettei siirtymä naurata yhtään. En vaan ole hereillä, ennen kuin normaalin aamurytmini mukaan on heräämisen aika. Puoliunessa pääsee kyllä työmaalle, kun käyttää julkisia kulkuneuvoja. Onneksi ei tarvitse itse ajaa.

Olen miettinyt, että omalla kohdallani unirytmin siirtämisvaikeudet saattavat johtua siitä, että olen oikeasti aamu-uninen kansalainen. Se, että pystyn aamulla heräämään ajoissa töihin, jopa aikaisin, johtuu yksinomaan erittäin säännöllisestä elämänrytmistäni. Vain tiukasti samaa päivärytmiä noudattamalla pysyn päiväaikataulussa. Kaikki poikkeukset tähän ovat pahasta, erityisesti kellojen siirtäminen, joka on keinotekoista puuhastelua.

Melkein jokainen, jonka kanssa olen keskustellut omasta mielestäni järjettömästä kellojen siirtelystä, ovat kanssani samaa mieltä: tässä ei ole mitään järkeä.

Ilokseni huomasin, että jo syyspuolella Kansalaisaloite.fi -sivustolle ilmestyi aloite kesäajasta luopumiseksi. Huolestuneena olen seurannut, että allekirjoitusten määrä on lisääntynyt kovin hitaasti.

Viime viikolla allekirjoittajia oli sentään jo yli 8 000 ja tänä aamuna, kun kurkistin, allekirjoittajien määrä oli kasvanut 12 800:aan. Paljon vielä puuttuu 50 000:sta, jotta aloite voitaisiin viedä eduskunnan käsiteltäväksi.

Jos nyt edes muutama prosentti meistä nurisijoista, joiden mielestä kellojen siirtelystä ei seuraa mitään hyvää, allekirjoittaisi aloitteen, 50 000 tarvittavaa aloitteen kannattajaa olisi koossa helposti.

Pahoin pelkään, että tyytymättömyys kellojen siirtelyyn jää puheitten tasolle, eikä aloite pääse edes eduskuntaan asti.

Vaikka kansalaisaktivismilla ei saataisi aloitetta aikaan, päättäjien pitäisi kuunnella lääketieteen asiantuntijoita, jotka ovat ilmaisset huolensa siirtelystä.

Lisäksi aloite on edullinen tapa saada poliittista suosiota, sen voin ennustaa.

LEHTIKATSAUS

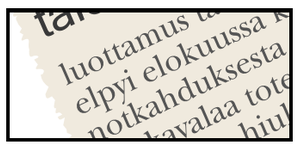

Saako maalla tehdä mitään?

Päätoimittaja **Ulla Appelsin** ihmetteli kiirastorstain **Ilta-Sanomissa** maaseudun elinkeinoihin kohdistuvaa ylimielistäkin vastustusta.

”Mutta näyttää siltä, että toimeentulokeskustelu jää jatkuvasti kaiken muun maaseutua ja luontoa koskevan huudon alle. Sen sijaan esiin nousevat rajoitukset. Maalla...

...ei saisi kaataa puita, koska metsiä pitää suojella.

...ei saisi harjoittaa turkistarhausta, koska minkkejä pitää suojella.

...ei saisi pitää eläimiä vain sisällä, koska eläinten oikeuksia pitää suojella.

...ei saisi surmata susia, jotka syövät niitä ulkoilevia eläimiä, koska susia pitää suojella.

...ei saisi kalastaa verkoilla, koska norppia pitää suojella.

...ei saisi viljellä liian tehokkaasti, koska vesistöjä pitää suojella.

...ei saisi jättää viljelemättä, koska perinnemaisemaa pitää suojella.

Ja ainakaan ei saisi harjoittaa minkäänlaista kaivos- tai muutakaan teollisuutta, koska luontoa ylipäänsä pitää suojella.

Moneen näistä yksittäisistä rajoituksista on sinänsä hyvin helppo yhtyä (kukaan ei aivan varmasti halua esimerkiksi norpan kuolevan sukupuuttoon) – mutta mitä ihmettä siellä maaseudulla sitten saa tehdä?

Tuntuu välillä, että ainoa maalaisille sallittu elinkeino on kivojen juttujen keksiminen meille kaupunkilaisille.”

Gorban jäljet eivät pelota

Hämeen Sanomat huomioi pääministeri Dmitri Medvedevin aikeet raitistaa venäläisiä.

”Medvedev haluaa pelastaa edes nuorison ja aikoo nostaa alkoholin myynnin ikärajan 18 vuodesta 21 vuoteen. Hän esittää myös ankaria rangaistuksia niille, jotka myyvät päihteitä alaikäisille.

Pääministeri Medvedeviä eivät jäljet pelota. Edellisen, pääsihteeri Mihail Gorbatshovin käynnistämä raittiuskampanja 1980-luvulla kuului tapahtumasarjaan, jonka seurauksena koko Neuvostoliitto romahti.”

Suomella kahdet kasvot

Aamulehti tulkitsee ulkoministeriön raporttia siitä, miltä Suomi näyttää ulkomaisen median silmissä.

”Katsauksen mukaan Suomella on yhä useita vahvuuksia, etunenässä kehuttu koululaitos, mutta toisaalta se on entistä enemmän leimautunut hankalaksi yhteistyökumppaniksi varsinkin talousasioissa.

Erityisesti Euroopan kriisimaissa Suomea pidetään kovanaamana, joka kyykyttää niitä, kun se ei suostu oikopäätä kaikkiin niiden tukitoiveisiin.”